

Drammen kvinnesaksforening ser fram mot 2005

100-årsjubileet for unionsoppløsningen markeres over hele landet. I kvinnesakskreter bør vi ikke glemme at de såkalte folkeavstemninger som ble arrangert i 1905, bare omfattet halvdel av befolkningen. Kvinner fikk ikke anledning til å si sin mening verken om unionen eller om monarkiet. Denne åpenbare urimelighet var med å vekke datidens kvinner – og mange menn også! Deres sterke reaksjoner kan sikkert forklare at Norge ble blant de første til å innføre stemmerett for kvinner.

Allerede på våren 1905 hadde Drammen Kvinneråd et møte hvor de gjentok kravet om stemmerett for kvinner. (På samme møte vedtok de også en uttalelse mot hvit slavehandel, et spørsmål som i dag er like brennende, bare at navnet er nytt: trafficking.)

17. mai 1905 sto følgende opprop i Drammens Tidende: Alle kvinner oppfordres i år til å delta i 17. mai toget. Oppropet var undertegnet representanter for Drammen Kvinnesaksforeningen, Drammen Stemmerettsforeningen, Drammen Kvinnelige Handelstand, Drammen Sanitetsforening, Drammen Kvinneråd og Hvite Bånd.

Da kvinnene ikke fikk delta i valget om oppløsning av unionen 13. august, tok de skjeen i egen hånd og samlet inn underskrifter. I Drammensdistriktet undertegnet over 6000 kvinner på det som het «Kvindernes Adresse».

1905 er viktig også i kvinnesakens historie.

Gunhild Ramm Reistad
leder DKF

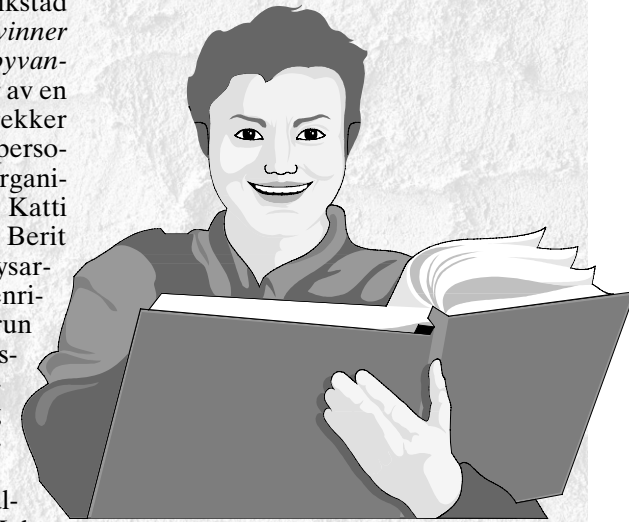

Feministisk byvandring i Fredrikstad

10. november lanserte Fredrikstad kvinnesaksforening sin bok *Kvinner på kartet. En kulturhistorisk byvandring i Fredrikstad*. Boka består av en byvandring i 21 punkter, som trekker fram kjente og ukjente enkeltpersoner, arbeidsplasser, lokaler og organisasjoner i Fredrikstads historie. Katti Anker Møller, Anna Backer og Berit Ås er med. Det er også skotøysarbeider Kari Foss, brannsjef Henriette Wisur-Olsen, turner Odrun Buer, lærerinne og kvinnesaksforkjemper Tora Larssen, entreprenør Marie Hansen og mange andre fascinerende personer.

Kvinner på kartet er sluttresultatet av et langvarig arbeid. Hele den nystiftede foreningen på omtrent 12 medlemmer var med fra starten i 2001. Ruta ble planlagt og gått opp i fellesskap, så veien ble bokstavelig talt til mens vi gikk. Stoffet vi samlet inn var beregnet på muntlig presentasjon, men for å gjøre løypa oversiktlig og lett å følge med på laget vi en brosjyre hvor stoppunktene ble presentert sammen med et kart. Etter hvert har vi følt behovet for å gi stoffet en mer varig form, og gjøre det mulig for folk å bruke det på egen hånd.

Nå foreligger det altså som bok. Den er enkel og ikke så tykk, men har kart på baksiden, fine bilder og et morsomt omslag laget av camilla gorilla, en ung designer fra Fredrikstad. Boka har også en gjennomgangsfi-

gur: en fin, rød sko, laget spesielt av skofabrikken Fresko til russepikene året 1939.

Skofiguren har allerede vakt lykke her i byen. I et oppslag i Fredrikstad Blad blir boka presentert under overskriften "Røde og høyhæla kvinner", og den ene redaktøren, Hild Haheim, er avbildet med røde russesko på føttene. Den andre redaktøren, Elisabeth Lønnå, var ikke til stede ved fotoseansen, men ville heller ikke fått føttene presset inn i skoene.

Boka kan kjøpes i bokhandlere i Fredrikstad for ca. kr. 110,-, eller den kan bestilles fra fkf@kvinnesak.no for kr. 100,- + porto.

Elisabeth Lønnå
leder FKF